

Szczególne uprawnienia świadczeniobiorców

Szczególne uprawnienia świadczeniobiorców dotyczące dostępu do usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach wynikają z art. 42 - 47a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. 2022. poz.2561 z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą”.

W myśl przepisów w/w Ustawy :

1. **Osoba przedstawiająca receptę do realizacji** jest obowiązana do okazania dokumentu potwierdzającego uprawnienia;
2. **Osoba realizująca receptę** odnotowuje numer i rodzaj dokumentu potwierdzającego uprawnienia:
  - a) na rewersie recepty, w przypadku recepty w postaci papierowej;
  - b) w dokumencie elektronicznym powiązany z receptą w postaci elektronicznej.

UWAGA !

Bez okazania przez pacjenta dokumentu potwierdzającego posiadane uprawnienia i wpisania, na jego podstawie danych do systemu aptecznego farmaceuta, nie powinien realizować recepty albowiem naraża aptekę na koszty związane ze zwrotem refundacji wraz z ustawowymi odsetkami oraz karę umowną w wysokości do 2% za 12 lub 24 kolejnych okresów rozliczeniowych objętych umową na realizację recept.

W poniższej tabeli zostały wskazane osoby uprawnione do szczególnych świadczeń oraz ich zakres, a także dokumenty uprawniające do ich wydania.

Osoby uprawnione oraz dokumenty potwierdzające uprawnienia zające	Zakres uprawnień realizowanych w aptekach ogólnodostępnych lub punktach aptecznych
Inwalidzi wojenni (dokument uprawniający: „Książka inwalidy wojennego-wojskowego” wydana przez ZUS o symbolu ZUS Rw-51).	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji dopuszczone do obrotu na terytorium RP, • prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do wysokości limitu, • prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
Osoby represjonowane (dokument uprawniający: „Legitymacja osoby represjonowanej” wydana przez ZUS o symbolu Rw-52).	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji dopuszczone do obrotu na terytorium RP, • prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do wysokości limitu,

	<ul style="list-style-type: none"> • prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
<p>Kombatanci (dokument uprawniający: „Zaświadczenie o uprawnieniach kombatantów i osób represjonowanych” wydane przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
<p>Inwalidzi wojskowi (dokument uprawniający: „Książka inwalidy wojennego-wojskowego” wydana przez ZUS o symbolu ZUS Rw-51).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne do wysokości limitu zaopatrzenie w leki objęte wykazem leków refundowanych, prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do wysokości limitu, • prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
<p>Uprawnieni żołnierze lub pracownicy tylko w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (dokument uprawniający: „Legitymacja osoby poszkodowanej poza granicami państwa” wydana przez Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne do wysokości limitu zaopatrzenie w leki objęte wykazem leków refundowanych oraz leki recepturowe, • prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do wysokości limitu, • prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
<p>Weteran poszkodowany - w działaniach poza granicami państwa dokument uprawniający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • żołnierz - „Legitymacja weterana poszkodowanego”, wydaje Minister Obrony Narodowej • funkcjonariusz - „Legitymacja weterana poszkodowanego - funkcjonariusza”, wydaje Minister właściwy do Spraw Wewnętrznych • funkcjonariusz ABW - „Legitymacja weterana poszkodowanego - funkcjonariusza ABW”, wydaje Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne zaopatrzenie w leki objęte wykazem leków refundowanych oraz leki recepturowe na czas trwania leczenia, • prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do wysokości limitu z możliwością dofinansowania powyżej tej kwoty z budżetu państwa.
<p>Weteran poszkodowany - uprawniony do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa dokument uprawniający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • żołnierz - „Legitymacja osoby poszkodowanej poza granicami państwa” wraz z „Legitymacją weterana poszkodowanego”, wydaje Minister 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne zaopatrzenie w leki objęte wykazem leków refundowanych oraz leki recepturowe na czas trwania leczenia, • prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do wysokości limitu z możliwością dofinansowania powyżej tej kwoty z budżetu państwa.

<p>Obrony Narodowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonariusz- „Dokument potwierdzający uprawnienia przysługujące weteranowi poszkodowanemu – funkcjonariuszowi”, wydaje Minister właściwy do Spraw Wewnętrznych • funkcjonariusz ABW- „Dokument potwierdzający uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej”, wydaje Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. 	
<p>Cywilne niewidome ofiary działań wojennych (dokument uprawniający: „Legitymacja cywilnej niewidomej ofiary działań wojennych” wydana przez ZUS).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji dopuszczone do obrotu na terytorium RP • prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do wysokości limitu.
<p>Osoby posiadające tytuł „Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi” (dokument uprawniający: „Legitymacja Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi” wydana przez Zarząd Główny/Okręgowy PCK).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne do wysokości limitu zaopatrzenie w leki objęte wykazem leków refundowanych, • bezpłatne zaopatrzenie w leki, które świadczeniobiorca może stosować w związku z oddawaniem krwi lub w związku z oddawaniem szpiku lub innych regenerujących się komórek i tkanek albo narządów, • prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
<p>Osoby posiadające tytuł „Zasłużonego Dawcy Przeszczepu” (dokument uprawniający: „Legitymacja Zasłużonego Honorowego Dawcy Przeszczepu” wydana przez Ministra Zdrowia).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne do wysokości limitu zaopatrzenie w leki objęte wykazem leków refundowanych, • bezpłatne zaopatrzenie w leki, które świadczeniobiorca może stosować w związku z oddawaniem krwi lub w związku z oddawaniem szpiku lub innych regenerujących się komórek i tkanek albo narządów, • prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.
<p>Małżonkowie inwalidów wojennych i osób represjonowanych pozostający na ich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz”

<p>wyłącznym utrzymaniu oraz wdowy i wdowcy po poległych żołnierzach i zmarłych inwalidach wojennych oraz osobach represjonowanych uprawnieni do renty rodzinnej (dokument uprawniający: „Decyzja wydana przez Dyrektora Oddziału Wojewódzkiego NFZ”).</p>	<p>oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji dopuszczone do obrotu na terytorium RP.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Działacze opozycji antykomunistycznej, • Osoby represjonowane z powodów politycznych, • Osoby deportowane do pracy przymusowej, • Osoby osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (dokument uprawniający: legitymacja wydawana przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych). 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystanie poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

Artykuł 47c ust.1 w/w Ustawy stanowi o prawie do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach, które mają:

1. Kobiety w ciąży;
2. Świadczeniobiorcom do 18 roku życia, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu i świadczeniobiorcom posiadającym orzeczenie:
  - a) znacznym stopniu niepełnosprawności;
  - b) o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
3. Świadczeniobiorcy, posiadający tytuł "Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi" lub "Zasłużonego Dawcy Przeszczepu";
4. Inwalidzi wojenni i wojskowi;
5. Żołnierze zastępczej służby wojskowej;
6. Cywilne niewidome ofiary działań wojennych;
7. Kombatanci;
8. Działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych;
9. Osoby deportowane do pracy przymusowej;
10. Uprawnieni żołnierze lub pracownicy, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%;

11. Weterani poszkodowani, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%;
12. Dawcy krwi, którzy oddali co najmniej 3 donacje krwi lub jej składników, w tym osocza po chorobie COVID-19 - na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1749 oraz z 2022 r. poz. 974 i 2280).

Ponadto żołnierze zawodowi i pełniący terytorialną służbę wojskową mają prawo do świadczeń poza kolejnością w podmiotach, dla których organem założycielskim jest Minister Obrony Narodowej.

W aptece kierownik apteki uwidacznia pisemną informację o uprawnieniach do korzystania ze świadczeń poza kolejnością.

Radca Prawny OIAB: Elżbieta Nowak